

Felvidéki Híradó.

KÖZMŰVELŐDÉSI, SZÉPIRODALMI, IPAR-, KERESKEDELMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési árak:

Égész évre	4 frt
Fél évre	2
Negyed évre	1

Felelős szerkesztő:

Fécher János. Főmunkatárs: **Révész Lajos.**

Kiadóhivatal: a turóc-szt.-mártoni „Magyar Nyomda”.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőségre, hirdetések és előzetések a kiadóhivatalra címezve Turóc-Szt.-Mártonba küldendők.

Magánhirdetések legutányosabban, Árszabály szerint. Hivatalos hirdetések díja: 100 szög 3 frt, ezentúl minden megkezdett száz szónál 50 krral több.

Lapunk számára hirdetőket elfogad a „Reuter Igyéneke” és a „Magy. Távir. Iroda” hirdetői irodája Budapest, Gránatos-utca 1. szám.

Pályaválasztás.

Ma-holnap vége a nagy vakációnak. Leg-
alább ezer ifjú áll most hazánkban a való-
úton, a hol keresztül-kasul szelik egymást a
pályák s vezet út jobbra is, balra is, előre is,
hátra is. Mindeniknek végén int valami csá-
bitó, valami vonzó tündér, de a végeredményt,
a jövőnek képét nem látni be sehol emberi
szemmel, véges emberi gondolkozással.

Van olyan út is, a hol már közelből in-
teget egy csendes, nyugalmas otthon, — igény-
telen, nagy munkát bíró és úrni tudó embe-
reknek pályabérül. Azontúl mindenütt göröngyös
országútnak kell megjárni; talán erőnket
felülmúló akadályok megvétele, minden munka
legyőzése sem biztosít még azzal, hogy életünk
céljához értünk, — ha véletlenül rossz útra
léptünk, ha tehetségeink, képességeinknek meg
nem felelő pályát választottunk, vagy a mi
még rosszabb, aytai jóindulattal, vagy anyai
gyöngédséggel kényszerítettek bennünket a nem
megfelelő pályára.

Ennek vége okvetlenül katasztrófa.

Csak nagy szellemek tudnak megfordulni
egy rozslú választott pályá delén, hogy haj-
lamaiknak, kitörő zsenialitásuknak, érvényt
szerezzenek. A középszerűek, mint a milyenk
túlnyomóan vagynak az életben, — sajnos, —
csalódottan, lemondással állanak meg s ha
nincs elég lelki erejük megállani, haladásuk a
lejtő felé viszi őket, s a pályá vége az elzúllás
lesz.

Ezért állítjuk meg azt az ezer magyart,
a kik most érnek el a keresztútra, a pályá-
választás előtt.

Ezért szállunk a szülők, a gyámok, a jó
rokonok szívébe, élő lelkiismeret gyanánt.

Az ifjú maga döntson első sorban a pályá-
választás kérdésében. Az ő lelkét megilleti az
élet, az iskola első fokain, már érez, már sejt,
már kibontakozik lelkében az ösztönök, a
sejtelmek, a képességek erős tudata s ha csak
el nem tévelyedik s valami rendkívüli esemény

nem tereli torz irány felé a fejlődő lelket,
már meg kell találnia az igazi ideált, a végső
célnak lelkesedéssel megalkotott képzeit.

Természetesen, a nevelésnek nem szabad
olyannak lennie, hogy bilincsbe verje minden
megnyilatkozását a képességeknek. A jól figyelő
anya, atya, nevelő, már a csemetében meg-
látja a jövő törzének fejlődését, s e szerint
engedi fejlődni a képességeket, sőt eles szem-
mel helyes irányba tereli, mint a kertész, a
mikor a terebilylgy szélesedő lombokat sűrű-
síti, nyesegeti, hogy erőteljesebb, biztosabb és
teljesebb lombosodásra adjon módot a nap felé
törekvő fiatal sudárnak.

Legyen a játék, a szórakozás, a pihenés
idején olyan foglalkozása a fiatal léleknek,
mely tehetségeit fejleszti, erősíti, új képzeteket
ad neki s a meglévőket irányítja, tisztítja,
finomítja.

A kit jó sorsa ilyen helyes irányú nevelés
körébe helyez, — az aztán könnyen, s boldo-
gan és lelkesedéssel léphet arra a pályára,
melyhez lelke már fejlődése korában vonzódott.

Nehezebb a dolog ott, a hol a körülmé-
nyek, vagy a nehezebb helyzet, a megélhetés
súlyos gondjai képezik a pályaválasztás aka-
dályait. Itt a habozás, a bizonytalanság az
utolsó percig tart s míg ki nincs mondva az
utolsó szó, addig mindig egy ingadozó mérlegre
van vetve az ifjú jövője s e mérlegnek sok
serpenyője s csak egy nyelve van. A serpeny-
nyök ingadoznak jobbra-balra s végre is a
véletlen dönti el a habozások sorsát. A vélet-
len pedig rossz tanácsadó. Azért van annyi
elégedetlen ember, annyi önmagával megha-
sonlott kedély, annyi célját tévesztett élet.

Itt marad fenn a szülőknek, az öregeb-
beknek az a fenséges joga, hogy tereljék a
habozónak gondolatirányát helyes mederbe.
Tanácsal, jó szóval álljanak az ifjú oldalára.
Mondják meg neki, hogy különösebb képességek
nélkül ne lépjen a lateiner pályákra, melyeken
a legtöbb a proletár, a boldogulni nem tudó
ember. Az orvosi pályához nagyon komoly
elcsánás, az önfeláldozásig menő lelkesedés és

ruppant türelem kell. A tanári pályán csak
az boldogulhat, a kit nagy vágyak nem da-
gasztanak, de a ki megtud férni a szerény
existencia keretében; e pályán csak az erős,
szorgalmas munka fog célt érni. A jogi pályán
a nagy tehetségek mindig érvényesülhetnek,
a középszerűek pedig, a kiknek nincs a hátuk
mögött hatalmas rokonság, nagy vagyon, vagy
protekción, — vagy elzültenek, vagy valami
kis hivatalnokságban robotolják le napjaikat.

A kibek erős munkaképesség, alkotás
iránti vágy van, azoknak jó pályá nyílik a
technikai tudományzajok valamelyikén. A
mérnöki, építészeti, a gépész, a vegyész, csak
félíg tudós pályá, a másik fele ezeknek a pá-
lyáknak egyenlő a két zubbonyos munkáseval.

És végül, a kinek nincs anyagi ereje és
képessége a tudományos pályákra, az biztosabb,
kecsgetőbb jövőt talál a közgazdaság terén,
a hol a termelés és fogyasztás örök törvényei
alapján mindig a legtöbb egész ember kell.
Az okszerű gazdálkodás, az ipar, a kereske-
delem manapság biztosabb kenyér akármelyik
tudományos pályánál s a főelőnye az, hogy
mire egész emberré lesz az ifjú, már biztos
révnél van, míg amazokon 15 évi tanulás után
kezdődik csak a harc a kenyérrért.

Ezek a futó gondolatok járják át lelkün-
ket a vakáció végén, a komoly megfontolás
idejé. Elmondjuk okolásul az ifjúságnak, meg-
szívlelésül a szülőknek.

A magyar kartellek.

Kedvezőtlen gazdasági viszonyok és a jelenlegi,
mindinkább súlyosbodo létfeltételek hatása alatt legújab-
ban érdeket kereskedelmi és politikai körökben, de
leginkább hírlapírókban, oly aramat keletkezett,
mely mindazon törekvések ellen irányul, melyeknek
célja az egyesülés és egyetelmű eljárás révén kereske-
delmi és ipari vállalatok érdekeit határozottabban védel-
mezni és előmozdítani.

A nagy közönség előtt a jelzett mozgalom joga-
sultsága mar azért is nyilvánvalónak tetszik, miután az
a fogyasztók érdekeit látszik képviselni. Nem is fozozhat

A „FELVIDÉKI HIRADÓ” TÁRCÁJA.

Hol a boldogság?

Amikor az anyatermészet hosszú téli aljából fel-
csúszik és újra — isten tudja hanyadszor — elbredeni
kezd, elkölve a nagy a mindenségre legkedvesebb,
legbajosabb, tündéret, a tavaszt, új életre kel minden.
Az udvot hozó tündér elűzi a zord, hideg napokat. E
helyett arányos napsugarak jászadonak az illatterhes,
atlatzon tiszta levegőben ide-oda himbalódó gyenge,
fakadó virágzalalkal. Vigan csobognak a megtisztult
csermelyek, s a tavak, tükörön elismuló hullákok, melyek-
ket a játszi tündér lehellete kavarr fel, titokzatos cse-
vegés és szerietteljes édeségek között ölelkeznek a
gyepfedte part szíveivel. Csodálatosan harmonizál a
nagy természet égi zenéje az emberek szívében kelet-
kező vágyakkal. Öröme udvre leselkedik minden gon-
dolat, s a tudatlan, az artatlan gyermek szívet is
gyötri a tudni-vagy. És ilyenkor, a mikor minden szív
örül, a mikor mindent, beragyog az igazi boldogság
érzetének szent glóriája, a mikor a létezés tudatától
megittasul a lelek, működni kezd a szív, feltárvá előt-
tünk egyszerre egy új érzést, ezer öröme és ezer baba-
tával megismerteti velünk az emberi szívekben előbb utóbb
fellobbanó szerelmet. Az igazi boldogság nem lehet
más, mint az, melyet akkor érez halandó lény, a mikor
szeret... Igy halottam én vélekedni egyik bara-

romat, ki egy évvel ezelőtt ösmerkedett meg szive
hölgyével. Meg látta őt és megszerette menten.

A leány tudta nyilván, hogy barátom szerette őt, hiszen
egyetlen mosolyával sokszor boldogga tette.

Az ifjú lazas napokat élt át. Ő csak szeretett, szerelmes
volt igazán, kimondhatatlanul. Bűbajos érzés fogta el, ha
hölgye kezét érintette ajkaiával. A leányka látta az ifjú
gyöttrőseit, látta azt testi szemével, de szegény bar-
tom annak aldoztaja ön, hogy a leányka lelki szeméi-
vel nem tudta mindent észrevenni. Tiszta, igaz, nagy
szerelemmel fordult leléje az eletrős, daltás ifjú, bold-
dogga akarta tenni, feleségül véve őt, — szendes, edes
óthont teremteni, ahol őt mondhatlan rajongással
imadta volna.

A leányka esabító volt azzal a természetes isten-
adta bajjal egész lényén. Amde szeretni nem tudott, szive
nem volt. Ha néha órák hosszat altek együtt s az ifjú szotte
csabas, udvöt osto ábrándképeit, a leányka szeméi-
tán egy percre megvedyesedtek, s ezian — miként a
számalang, mely egy pillanat alatt előbban — lelke
ismet elkalandozott az uez, sötét semmségbe. Tovább
nem vart az ifjú. Megkérte a leány kezét, melyet meg
is kapott. Meg volt az esküvő. Talán majd az esküvő
után, talán ha mind valósulni tartja, azokit, a miket
ezelőtt oly áhittattal halogott, de a mely szívóól fakadó,
édes-bús szavak hatastalanul vonultak át lelken, miként
akadálytalan pusztaságon a dühöngő szélroham. Az
ifjú most meg jobban imadta, szobor szép nejét. Mióta

egymáséi lettek, sokszor reájuk borult mar az alkony,
sokszor kigyult föföttük az égen az a csillagmírad,
sokszor rajuk virradt a piruló hajnal, mely ezüstös
harmatkönyeket hullajtott a rajongó férj banatan, a
melyet azonban fiatal neje mind nem tudott még meg-
érezni, viszonzani. Beteit egy fél év az esküvő után.
A férj most forróbb szerelemben volt mint valaha, —
hideg, érteketlen egykedvűségben azonban a nő. A
feria most mar az örüléshez volt közel, vad dühvel
kárhözhatta önmagat, hogy miért szereti oly forró e
not, ki őt nem erti meg, s nem tudja viszont szeretni.
Mely végés az istentől, hogy ép e nőtlő tagadta meg
a legszebb, legmagasztosabb, legkevesebb tulajdonságot:
a szeretetet... Egész reményeséget meg a jövőbe
helyezte, melyben neje anya lesz. Elfőtt ez is. Fajdalom
tüközödött vissza a szép, halavány arcon, mondhatlan
fajdalom, mely könyekre fakas-totta a rajongón remegő
ferjet, ki most könyörgött imadott neje elete ert, melyet
saját gyermekének elete, tehat egész reményesége ara
valtana meg. Fohászodott az úrhoz, reményt remény-
nyel cserélve el, esakhogy imadott neje maradjon életben.

A gyermekét elsőlította az úr belathatatlan böl-
ceségű hatalmas végzése. Kovette azt nemsokára az
anya is. Szeretni nem tudott és ép ebben nyilvánult
hősi önfeláldozás. Mert látta, hogy a férje mily rajongó
odaadással, mily égő szerelemmel csungott rajta. És ez
a nő halt meg a legboldogabban, mert megnyugtatta
őt az a biztos tudat, hogy a férje senki mást nem

fenn ketyél az irant, hogy minden óvatosság és elővigyázat mellett sem kerülhető el a gazdasági életben egyesek önző jellegű túlkapasai és, hogy kivált a kereskedelmileg fejlettebb országokban a kárteltek sok esetben kizsákmányolási célokra szolgálnak; hanem; hangsúlyozandó azonban, hogy csakis sok, de nem minden esetben, miután valója is ilyen: műszervezetek leginkább az üzemek fennállását annyira veszélyeztető túltermelés elleni elmulasztása végett alakulnak.

Magyarország rohamos ipari fellendülésének tulajdoníthatjuk azt, hogy nálunk is az egyszakmájú vállalatok kártelteszerű egyesülése nemcsak üdvösnek, hanem határozottan eikerülhetetlennek bizonyult.

Az előrehaladottabb nyugati államokban az ipari tevékenység az illető ország anyagi és művelődési állapotaival összhangban és az általános fokozatos fejlődéssel parhuzamban jutott érvényre; ipar és kereskedelem azonos viszonyban önmagukból, minden más tényező mesterséges hozzájárulása nélkül nőttek nagygyá; magától állott elő ott annak szüksége, hogy számos és hatalmas ipari vállalat keletkezzen, főképpen azáltal, mert az ipari tekintetben visszamaradottabb államok minél inkább növekvő arszükséglete is szalagot nyújtotta énen, önmagától mozgásba jött gazdasági gépezet további ermszertzerű fejlődésének.

Egész sam alapon fejlődtek azonban a dolgok minalunk. Hazánkban a nyeresztermékek gazdag talajából hirtelen fejszókk, minden irányban nagyüzemű ipar oly belatas eredményre, mely nem csupan a szükségleti viszonyok kényszerítésére vezetendő vissza; a fennforral, különben teljesen jogosult indokokhoz döntő hatással járult azon hazafias lelkesedés, mely a magyar állam közjogi újíteremtése óta Magyarország kereskedelmének függetlenítésében látja egy legszébb és legsürgősebb feladatát.

Alig két évtized folyamán Magyarországban oly ipar virágzott fel, mint amilyen hasonló rövid idő óta mas országban eddiggel nem keletkezett.

Azonban, bármily gyümölcsözőnek bizonyult is a dolgok iyetlen való alakulása hazánk kereskedelmi viszonyaira és mezőgazdaságára, sajnos: a föltöte rohamos fellendülés visszahatása sem maradt el. Az újonnan teremtett, az allamtot nagymérvű támogatásban és kedvezményben részesített ipari prosperitása csakhamar további, a mar létezőkhöz hasonló irányú vállalatok alapítását vonta maga után: mi sem természetesebb tehát, mint az, hogy a modern technika minden vivmányának felhasználásával a tömeges előállításra berendezett és számban gyarapodott gyárak csakhamar eddigi eladási területeik határain belül már nem tudták készítenyiényeiket elhelyezni és, hogy ennél fogva kénytelenítve latak magukat egészséges viszonyok létesítése céljából alkalmas intézkedésekhez folyamodni.

Az ugyanazon iparagat képviselő gyárak termékeinek kontingentálása, azaz az előállított mennyiségnek a szükséglethez mért csökkentése által kívántak tehát a túltermelés káros következményeit elhárítani és az utóbbi által okozott bizonytalansággal szemben a kereskedelmel rendes és szabályos mederbe téríteni; ezen eljárás volt hivatala egyszersmind a megfelelő mezőgaz-

dasági ágak érdekeit is kellően megóvni, anélkül, hogy az általános európai üzleti viszonyokkal ellenkező alakulások idézettek volna elő.

A közelmúltban a cukor- és petróleum-kárteltek voltak a leggyakoribb tamadásoknak kivéve, pedig épp két iparág körül észlelhető állapotok beszélnek leginkább a fenti felfogas jogosultsága mellett. Aranylag rövid idő alatt, felismerhetetlenül oly tünetek között mint amelyek az eddigiekben eszteltek, nyert életet a nagyüzemű magyar cukoripar. És ime ezen, különösen a mezőgazdaságra nézve oly nagy horderejű iparág, alig, hogy virágzásnak indult, máris azon óriási versenyenyl szemben, mely az egyes gyárak üzemekepeségének teljes érvényesítésével együtt járt és azon szertelen küzdelemről fenyegetve, mely az eddigi magyar piacok megtartására elszant osztrák gyárakkal elkerülhetetlennek latszott és, mely a még újuló magyar cukoriparra nézve könnyen végzetessé válhatott volna, ez utóbbi a mérvadó osztrák és magyar finomított termékeinek kontingentálásában ismertefel további fennállásának biztosították.

A cukorgyárak kontingentálásának eddiggel, mindig a belsőleg megközelítőleg megállapított tényleges szükséglete képezte alapját és korántsem tapasztaltuk, hogy a szóban forgó rendszer az arak igazságtalan felemelésében nyilvánult volna. Ellenkezőleg, a produkció szabályozásának hatása igenis abban jelentkezett, hogy e cikk mindvégig a külföldi piacok irányzatának megfelelő arfeljődésnek maradt alávetve és bizonyára a fogyasztó közönség figyelmét sem kerülte el azon körülmény, hogy dacára a karteli több évi fennállásának és az időközben életbe léptetett gyári adónak és nagyobbított kivitel prémiumnak, a cukorának nemcsak, hogy nem emelkedtek a kartelnélküli időkben jegyzett árakhoz viszonyítva, hanem, hogy inkább az utolsó három évtized alatt 50%-nyi hanyatlásnak mentek keresztül.

A magyar cukorgyárak együttműködésének eszméje, mint néhány évi tapasztalat tanúsítja, minden közvetlenül és közvetve érdekelte tényezőre nézve üdvösnek mondható, pedig az illető vállalatok évente nyilvánosságra jutó mérlegei a beletettett tőkéknek csak szerény kamatozásat, sőt sok esetben a tulajdonosok érzékeny veszteségét tüntetik fel. Ellenben, hogy mily előnyöket nyújt a még fiatal cukoripar máris az országnak, az leginkább kiviláglik azon adatokból, melyeket a magyar pénzügyminiszter a képviselőházban július hó 19-én tartott beszédében felsorolt.

Az 1895/96-iki idényre Magyarországban összesen 13 millió métermáscsa cukkorrepat termeltek körülbelül 184.000 önyi területen, melyen, hozzávonva a cukorgyári munkásokat is, összesen 200.000 ember nyert alkalmazást, míg az allamra egyedül a termelési adók révén 6 millió frtnyi jövedelem hárt.

Hasonlóképen bámulatos rövid idő alatt és ugyanazon viszonyok között, mint a cukoripar, honosult meg nálunk a petróleumipar is, azon különbséggel, hogy míg az előbbinek a szükségelt nyeresztermék benn az országban allott rendelkezésre, addig kólaifinomítottóinknak a felhasználandó nyers anyagot Galiaciából, Oroszországból, Romániából és Amerikából kellett behozniok: oly mozzanat, mely a hazai üzemek helyzetét a saját gazdag petróleumforrások birtokában lévő és a magyar országi fogyasztási területre feltékony osztrák gyárakkal szemben mar eleve lényegesen súlyosbított és versenyképességüket jelentékeny mérvben csökkentette.

Hiába igyekezett az allam minden lehető fuvar-és adókedvezmény által a finomított között csakhamar kitört egyenlőtlen harcban a komolyan veszélyeztetett magyar vállalatokat erejétől lehetőleg támogatni, a szóban forgó, hazánk közgazdaságára szintén nagyfontosságú iparág csak akkor talált biztos rövbe, midőn mindkét részről az osztrák-magyar monarkia ösztértermelésének kontingentálásához lártak, melylyel karöltve járt az egészséges viszonyok beközönséte és a magyar petróleumipar szép nyeresztermeke jogostó fellendülése. A magyar gyárak kontingentálása a petróleum-üzletre az allandóság belyéget nyomta, anélkül, hogy az arak ez által azon színvonalon felül emelkedtek volna, melyen a szabad verseny idején állottak, a föcél mindvégig az maradt: elhárítani a túltermelést és az azzal együtt járó arhanyatlást és üzleti visszaesést, meg ellenben a fogyasztó közönség kizsákmányolásának meg csak nyomara sem akadunk. Sajnos, a jelen üzleti évtében egy rossz szellem megakadályozta a petróleumgyárak kontingentációjának megejtését, mert valóban aki a viszonyokat csak némileg ismeri, ma már tisztán látja, hogy a fékevesztett korlátlan tulprodukción az érintett körökben máris oly pusztítást vitt véghez, melyet egyhamar nem lehet helyre hozni. Az üzletnek iyeteképpen könnyelműen előidézett válságos állapota egyenesen kétségbejő és úgy petróleumiparunk jövőjét, mint a petró-

leum-kereskedelmel üző érdekeltek hitelképességét is komolyan megingatja.

Nem kevesebb veszteséggel járt a tulprodukción folytán már amúgy is kártallat kenderfonó- és kötőzsinig-iparra nézve néhány idetartozó újabb osztrák gyárnak alapítása, melyek a régebbi vállalatok tulajdonosait ama kenyserhelyzetbe hozták, hogy jóval az előállítási aron alul, árútsáts gyártmányaikat, mi természetesen szintén egyetelmű a mezőgazdasággal érdekközösségben álló ezen iparág karostásával, veszélyeztetésével.

Minaddig, míg Magyarország önálló vámerületel nem képez, a hazai ipar virágzása, szemben az erősödött osztrák iparral, csak akkor lehetséges, ha mindkét állam megfelelő ipari vállaltai — tekintettel különösen a tényleges szükségletet messze fölülmű termelésünkre — továbbra is üzemi észszűr korlátozásához és egyetértő együttműködéshez ragaszkodnak, mely utóbbi első sorban, sőt sok esetben egységesül a még fiatal magyar ipar érdekeiben kívánatos. Hiszen éppen ezen körülmény adja meg magyarazatát, hogy miért buzgólnak Ausztriában oly rendszeresen azon, hogy odaat kartellellenes hangulatot keltsenek, mely csak nem rég a bírodalmi tanácsnak benyújtott idevago törvényjavaslatoiban is kifejezésre jutott.

A rizskeményítő-, szirup-, papír-, gyertya- szoda- és ivergyarak karteljei, a különben mar bomlófelelő levő malomszövetkezet, a fonó- és szövőtelepek, a szeszgyarak kontingentációjá, a közsénbányák fuzója, stb. stb. mind a véstához túltermelés elháríthatlan következményei és túlynyomó részben a magyar ipar előnyét szolgálják, mely magára hagyatva, további fenállásának előfeltételét nélkülözne. Ha tehát a magyar ipar felségítést célzó mozgalom közepette elvéte talan kevésbé helyén való törekvések juttak is felszínre, ez mit sem von le azon igazságból, hogy a jelzett övin-terkedések üdvösek és hogy ennél fogva az, aki az utóbbiakat szemben tamadólag lép fel, egyszersmind legfontosabb nemzetgazdasági érdekeink ellen száll sikra, (Szatmár.)

Reiter J.
nagykereskedő,

Mi az „Esperanto“ nyelv?

Mióta a sokat emlegetett és sokat magasztalt Volapüknyelv megbukott, az emberek elvesztették bizalmukat minden olyan kísérlet iránt, a mi a világnyelv cím alatt próbált szerencsét.

Ez a bizalmatlanság önkéntelenül vetette fel a kérdést, hogy van-e szükség világnyelvre? Nagy szellemek, mint Bacon, Descartes, Leibnitz, Voltaire, Ampère, Grimm, Leibnyfották, hogy van. Van, mert több modern nyelvét évek alatt sem lehet megtanulni; szükség van tehát egy oly nyelvre, melylyel az egész világon megérthetjük magunkat; de ennek a nyelvnek oly logikusnak kell lenni, hogy megtanulása csak napokat vegyen igénybe.

A Volapük nem volt életképes. Most jazonban elmondhatjuk, hogy a világnyelv kérdése meg van valóstva. Az, a minek eszméjével a tudós világ régen foglalkozott s a minek megalkotásán sok nyelvész sikertelenül faradozott, azt végre létrehozta egy orosz tudós: dr. Zamenhof.

Míg a Volapüknek mindenfelől csináltak reklámot, ő elvonulva a világtól 12 éven át a világnyelv megalkotásán dolgozott.

Kilenc évvel ezélt, mikor munkájával készen volt, közreadta, s rövid idő alatt kimondták, hogy dr. Zamenhof alkotta »Esperanto« nemzetközi nyelv az egyedüli, melynek jövője van: ez a valódi világnyelv.

Az »American Philosophical Society«, mely épen azon faradozott, hogy meghatározza, hogy milyennek kell lenni egy világnyelvnek, mikor az »Esperanto« világnyelv épen azon elveket valóstította meg, a miket a tudós tarsaság maga tűzött ki.

Müller Miksa a nagyhirű nyelvtudós maga mondta ki, hogy ez az a világnyelv, melynek jövője van s a következő levelet intézte a szerzőhöz:

»Tisztelt uram! Sokszor volt alkalmam, hogy a világnyelvek fölött véleményt mondjak. Mindeniknek meg volt a maga jó és rossz oldala, de most határozottan kijelentem, hogy az »Esperanto« fölülmű minden eddigi kísérletet és én az első helyet az »Esperanto« nyelvnek adom.

Tolsztoj Leó gróf, a nagyhirű regényíró levelelő érdekesnek tartjuk a következő sorokat közölni:

»A világnyelvre vonatkozólag mondhatom, hogy a Volapüköt komplikált volta miatt sohasem tartottam életrevalónak. Az »Esperanto«-ról ellenben állíthatom, hogy e nyelv megtanulása oly könnyű, hogy én mikor a nyelvtant és szótárt s néhány »Esperanto« nyelven írt cikket a kezemhez kaptam, nem több mint

Csöpös ösi szél süvített odakünn, mely megrázta az ablakokat. Reggeli 5 óra lehetett. A férj, a szerelmes férj a legboldogtalanabbnak érezte magát a világon. Elvesztette nejében minden földi boldogságát. És éppen most, a mikor a halál torkában megvallotta, hogy boldognak, nyugton boldognak érezte magát. Ekkor egy edes, kinos gondolat futott at agyan . . . és így kiáltott: — Hah, most érti magát boldognak, hogy engem itt hagyott. Fel, bárszám, utána . . .

Egy dördülés . . . és a megörült férj szerelmes szivéből pataként ömött a ver.

A csöpös hideg szél odakünn elállt, az ablakon pedig felve löpözött be egymánny hideg ösi napsugar, jelezve, hogy az anyatérmetés is faradt, bágyadt, nem bírja mar az élet gyötrelmeit, megy, tűnik el a ziman- kós téibe . . .

Polgár Géza.

két órai tanulás után; ha nem is »Esperanto« nyelven írni, de legalább szabadon olvasni tudtam mindent és értem, a mi e nyelven írva volt.

S levélét azzal végezte, hogy az »Esperanto« nyelv terjesztését, mint kiváló jótéteményt az emberiségre nézve, legszentebb kötelességnek tartja.

Laiuk emberre is hivatkozhatunk. Különösen a következőket tartjuk érdekesnek a közlésre:

»A skeptikus embereknek tudtára adhatom, hogy semmiféle idegen nyelvet nem tudok és az »Esperanto« nyelv segítségével 17 nemzet fiával tudok levelezni, a kik között vannak: franciák, németek, svédok, norvégok, olaszok, spanyolok, portugálok, amerikaiak és afrikaiak.

»1885. nyarán elhatároztuk, hogy Oroszországban fogunk utazni, habár egy szót sem tudunk orosz nyelven. Tavaly még lehetetlen lett volna ezt megtennünk, de most az »Esperanto« nyelv segítségével, nemcsak hogy könnyen megteghettük, hanem bátran mondhatjuk, hogy az az öt hét, melyet az uton töltöttünk, legkedvesebb emlékeink közé fog tartozni. Mindenütt találkoztunk Esperantistákkal, a kikkel igen jól mulattunk. Egy városban a vendégszerető Esperantisták egyáltalán nem akartak elbocsátani, s nekünk 8 napig náluk kellett maradnunk. Egész estékéig késő éjjelig töltöttünk együtt a legjobb mulatságban. Az Esperantisták mindenütt a legszívesebben fogadtak és mi az Esperantisták közt úgy éreztük magunkat, mintha csakugyan testvéreink között lennénk volna.

Dr. Balint Gabor, a nagyhirű nyelvész, egyike azoknak, kik legtöbb nyelvet beszélnek, mikor az »Esperanto« nyelvet megismerte, legnagyobb készséggel állott a nyelv hívei közt, s egy terjedelmes cikkében a következőket írja:

»Néhány évvel ezelőtt Athén városában hallottam először a dr. Zamenhof által szerkesztett nemzetközi nyelvről, melyet ma röviden »Esperanto« néven neveznek. Én egy olyan német embernek a nyilatkozata által vettem tudomást az »Esperanto« nyelvről, ki előbb maga is buzgó Volapükista volt, de a ki a 16 szabályú »Esperanto« nyelv megjelenése után azonnal hátra fordított a Volapüknek azért, mert az, noha már akadémiákkal rendelkezett, olyan volt, mint az idegen szőlőt, ezer bajban nyavalygott: míg az Esperanto úgy jelelt meg, mint Minerva istennő atyja fejéből.

Ahó, hogy kilenc év alatt az Esperantóról semmit sem lehetett itt nálunk hallani, azt lehetne következtetni, hogy az Esperanto még a vonagló, vagy talán már ki is mult Volapüknél is elhíreletlenebb valami. Azonban nem az Esperanto nyelv semmissége az ok, hanem az, hogy mi úgy vagyunk, mint a roka vagy morgia a lyukában, csak arról van tudomásuk, a mi a lyuk száda közelében történik; a lyuk szádnál pedig leginkább bőrünkön, de nem előnyünkön van szó. Minek adni tudtára a magyar embernek, hogy a nyolc éven át kínosan deklinátl latin és német nyelvek azt a gyakorlati hasznát láthatja a dr. Zamenhof logikus kombinációjával, hogy az iskolában valahogy megragadt latin, német, görög és a közbeszédőt ismert orosz, francia és angol szökből olyan levelet állíthat össze, melylyel ismeretségre léphet haladni kívánó embertarsaival Grönländtől Brazília déli határáig, Laplandtól Kaplandig és Szibéria közepétől Amerika nyugati határáig?!

Minek adni értésére a magyar embernek, hogy milliómond rész farsággal olvashatja Homér, Byron, Goethe, Shakspeare, Heine, Puskin, Lermontov stb. jeles eszméit zengzetesebb nyelven, mint bármelyik élő nyelv?!

Pedig egy neutralis, logikán alapuló, könyvű nyelv, mint a minő az Esperanto, megszabadtana legalább a nem nyelvész közönséget attól, hogy az idáig leginkább elterjedt idegen nyelvekkel kilődögél. Mert, hogy akármely idegen nyelvet csak kinnál, s így is csak körülbelül lehet megtanulni, azt csak olyan felületes parlírozók tagadhadják, a kik azt hiszik, hogy a nyelv csak azon pár tucat frázisból áll, melyet szajkó módra betanulnak.

E soraimat azon nézetnyilvánítással zárom, hogy az Esperanto úgynevezett legnagyobb szolgálatot tehetnek gymnasiumi tanaraink az által, hogy tanítványaikkal megismertetnék az Esperanto nyelvet, mely pár órai fáradsággal megtanulni nyelvenk aztán több hasznat vehetnek, mint sok állítólagosan eszefejlesztő theorianak.

Én május 9-én kaptam a békeigá egyik tagjának »Esperanto« nyelven írt első levélét, a melyet azonnal megértettem a szótár nélkül, a 16 szabályt anélkül, és másnap válaszoltam »Esperanto« nyelven s azt hiszem, kevesebb hibával, mint az általam beszélt 14 nyelv legtöbbjén irandott levelemnek kapni lehetne.

Nagyhirű nyelvészünk e nyilatkozata, azt hiszem eloszt mindenképpen, a mit valaki a világnyelv iránt táplál.

A grammatikáját hihetetlenül gyorsan meg lehet tanulni. Mindössze 16 szabályból áll, a melynek meg tanulására felőra elég.

Az Esperanto nyelv életképességének mar is legelősebb érve az a nagy elterjedtség, a melynek világszerte örvend. Alig van már ország, a hol e nyelvet ne beszélnek. Legnagyobb elterjedtségnek a következő országokban örvend: Franciaország, Németország, Angolország, Oroszország, Svédország, Norvégia, Dania, Finnország, Izland, Spanyolország, Portugália, Hollandia, Belgium, Szerbia, Bulgária, Románia, Svájc, Ausztria, a többi világrészek közül Afrika és Ázsiaiban is, de Európa után Amerika az, a mely leghamarabb elfogadta világnyelvenk s különösen az Egyesült-Államokban, Brazíliában és az Argentiná köztársaságban vannak nagy számmal Esperantisták.

Nagyobb városokban, így Párisban, s Franciaország kisebb városában is; Nürnbergben, Szt-Pétervárt, Odeszában, Grodnóban, Varsóban, Upsalában szervezett Esperanto-klubok vannak, a hol Esperanto estéyeket és színi előadásokat tartanak.

A következő párisi világtaláltságon lesz Esperanto-klub, Esperanto vezetők, s így, ha valaki nem tudja a francia nyelvet, a pár nap alatt megtanulható Esperanto nyelvel könnyen boldogulhat. A jövő évi Moszkvában tartandó orvosi kongresszusra Esperanto nyelven is fognak tanácskozni.

Az Esperanto nyelvnek szép irodalma van s Homér, Shakspeare, Goethe, Byron, Heine, Puskin, szóval minden jeles író műveit meg lehet találni olyan jeles fordításban, a melyet egy nemzeti nyelven sem lehet produkálni, mert oly aprólekcsónomsággal visszaadására csak a neutralis Esperanto nyelv képes.

Az Esperantistáknak máj-lapjuk is van, a »Lingvo Internacia«, mely igen érdekes szépirodalmi tartalommal, már sok ezer példányban jelenik meg; egy párisi lap, az »Etranger« Esperanto nyelven is közöl cikkeket.

Azon Esperantisták jegyzékét, kik külföldiekkel levelezni akarnak, minden évben kiadják, megjelölve benne az illető pontos címét és lakását s ez által, ha valamely városba utazik az ember, csak meg kell hogy nézze a jegyzéket s azonnal megtudja, hol, melyik utcában talál Esperantistákat, a kik mindig szívesen fogadják.

Ime, az »Esperanto« nyelv!

HIREINK.

— A király születésnapját hágyományos kegyelettel ünnepelte meg Turóc vármegye közönsége. A helybeli róm. kath. templomban d. e. 10 órakor volt az alkalmi istentisztelet, a melyen részt vett Justh Kálmán főispán úr ó méltóságával együtt a helybeli magyar intelligenciák; 11 órakor pedig az izraelita templomban volt alkalmi beszédvel egybekötött istentisztelet, melyen az izr. közönségen kívül résztvettek valamennyien mindazok, kik a kath. templomban jelen voltak. — A király születésnapját Szucsánban is ünnepelték. A kath. templomban tartott ünne misénél az intelligencia java vett részt!

— Szent-istván napja. Az első magyar apostol, király ünnepeit halas kegyelettel ünnepelték meg Turóc vármegyében is. A megye székhelyén, a r. kath. templomban tartott istentiszteleten Beniczky Kálmán alispán vezetésével részt vett a megye s a különböző hivatalok tisztviselői.

— Szülő Géza királyi tájékos és Turóc vármegyei királyi tanfelügyelő lelki üdvéért e hó 24-ikén kedden, reggeli 8 órakor, a gyászoló család a helybeli róm. kath. templomban gyászmisét szolgált.

— Műkedvelői előadás. Folyó hó 14-én műkedvelői előadás volt Szucsánban. Forgó bácsi két vígjátéka került színe, a szereplők mind szucsáni szülők gyermekei, a legtitásabb magyaros kijelítéssel játszották el szerepeiket; a nagyszámú közönség bő tapsokkal halálta meg a gyermekek szórakoztató játékát. Az előadás után táncmulatság következett.

— Eljegyzés. Dávid Gyula, a mossóc zóni járás szolgabírója eljegyezte Eisenstein Paula kisasszonyt, a helybeli állami elemi leányiskola tanítónőjét. Gratulálunk!

— Villamos világítás és jarda. Lapunk múlt számában jeleztük, hogy Justh Ferenc nagybirtokos a Ganz féle gyárral összekötésében, a neccpali patak vizét villamos erőre akarja felhasználni s hajlandó Turóc-Szt.-Márton világítást elvállalni, ha 800 iózlámpára eljegyzések eszközölnének. Mint értesültünk, 800 iózlámpával már az ideig is többre van kitalás, a hogy jegyezteszti fog. Van tehát remény arra, hogy a megye székhelye nem sokára ki fog vetközni a mostani állapotából. Arról is értesültünk, hogy Zanyi Kálmán, helybeli cement-, tégl- és cserépgyáros ajánlatot tett jarda készítésre. Valóban érdekes ezt ajánlatot állunk szemben, a melyek, ha valósalat nyerhetnek, magok után vonják a város utcáinak tisztántartását és talán, a minnek elsőnek kellene lenni: a heptapot is. Az illendőség legalább így hozná magával!

— Nyári mulatság. A turóci jótékony négyelet saját pénztára javára f. évi szeptember hó 5-én con-

felvél, ételek s italok előírásával egybekötött nyári mulatságot rendez. A mulatság délután 2 órakor kezdődik, s hogy a már hamar beköszöntött est ne hasson zavarólag, a Matica kerti, a hol a mulatság tartatik, lampionokkal lesz kivilágítva. Cigányzenéről is gondoskodva van, valamint arról is, hogy az előárústandók cikkeket nagyon mérsékelt arán adassanak el. Gondoskodva van még a szolid kiszolgálásról is azaz arról, hogy ki hol, mit és mennyit vegyen kinek kinek tetszésére bizatik. A közönség a többnyire szokásá vált erőltetésétől meg isz kimélve. A rendezőség minden lehető el fog követni, hogy a mulatság kedélyes legyen. Hiszszük, hogy a feladatát nemesen megoldó egyesület mulatságán számosan vesznek részt.

— Piacot kérünk! A természet jóformán már mindenütt betakarították, s a búza árak folyton és megdöbbentő gyorsasággal való emelkedése, szomorú előjele az általános drágaságnak. A termelő közönség ennek tudatában, már most kezdi felszökötteni piacra vni produktióit. A hol piacok vannak, ott még egyelőre lenyomja a magas árakat a kínálat, de a hol nincs piac, ott a fogyasztó közönség teljesen ki van szolgáltatva a termelő önkényének. Így áll a dolgot Turóc vármegye székhelyén, a hol a társadalmilag és kultur-politikailag is nagyon megzaklatott hazafiás közönség, heti piac hiányában, folytonos önkénynek van kitéve. A most beállott drágaság tehát reánk kétszeresen előjele a szomorú valósnak. Így körülmező közt, — a mint már sokszor tettük, de mindannyiszor süket fülekre találtunk, — önértéknk tudatában sürgetjük, hogy a város hatóság, s a felettes közigazgatási hatóság is, fordítson gondot reánk elhagyottakra s ne nézze tétlenül, miként vagyunk kitéve az önkénynek s miként vagyunk kénytelenül visszavonulni mindennemű társadalmi és kulturális mozgalmától. Ne várja be, míg oda leszünk kényeszerite, hogy aláírások útján kérjünk orvoslást a magas belügyi kormánytól.

— Rabbil választás. Szolnán f. hó 15-én gyűltek egybe az izr. hitközség tagjai az iskola-épületben, hogy a megválasztott rabbi állást betöltsék. A gyűlés rendkívül viharos volt. Az előnök ismétlenül megfogultak, míg végre a kisebbebb rabbielőltje, dr. Friedmann választotta meg hat szótöbbséggel.

— Figyelmebe ajánljuk a turistáknak, herékparóznak s általában a kirándulást kedvelő közönségnek a bajmócsói várkastély megtekintését. Turóc vármegyéből Znióvárálján és Vrickón áthaladva hamarosan elérhető az országút legmagasabb pontja, a határt jelölő oziop: Turóc és Nyitra vármegyei közt. Innen felségs hegyi út vezet le Gajdél községig, mely már maga is elég karpóllást nyújt a kirándulóknak. Hanem a mi fő, különösen érdekes Pálffy János grófnak már eddig is több, mint egy és fél millió költségen restaurált várkastély és az a sok értékes régiség és történelmi nevezetesség, a miket a gróf külföldön összevásárolt s kastélyában elhelyezett. A kirándulás kocsin — korán indulva — egy nap alatt megtehető, s még inkább kéréparon.

— Fogorvos. Dr. Weisz Károly fogorvos, egyetemi orvostudor, ki Berlinben végezte fogorvosi és fogtechnikai tanulmányait, e het kezdetén Turóc Szt.-Mártonba érkezik s rendelkezést elfogad néhány napig. Berger Sámuel úr házában, Jahodnikon.

— Kramarozowszki Pál és a magy. kir. posta. Kramarozowszki Pál becsületes lengyel polgár. Tulajdonosa Przemysl-fogadónak Przemyslben. Przemysl udvavaleg Galicia határán van s Galiciában lengyelül beszélnek az emberek. De Kramarozowszki Pál szereti a magyar testvérséget, mint minden lengyel a Jagellók óta. Megbecsüli a magyart nyelvében is. A mikor Magyarországra levelet ír, de hogy írni másként, mint magyarul. Irdeokot fogad magának s szépen kicirkalmazott, drága pénzen vásárolt betűkkel ír a szép Magyarországra, mert a magyar nyelv szép is, zengő is és érdemes arra, hogy a lengyel megbecsülje. Kramarozowszky Farkas J. cigányprímásnak küldte minap levelet Eperjesre. Így volt címeze a levél:

Farkas J. cigányzenekar primása Eperjesen. De a cigány primást nem találta meg Eperjesen. Visszaküldték tehát a levelet Przemyslbe, Kramarozowszky úrnak ilyenformán:

Farkas J. Zigeuner-Primas unbekannt. In Eperjes ist Farkas Sándor Zigeuner-Primas wohnhaft. Retour — Przemysl.

— Hát már a magyar állam hivatalnokai is nemetül leveleznek? Ez igazán szomorú dolog! — kiált föl naivul a jó, becsületes Kramarozowszki Pál, Przemyslből, hozzánk ítélet levelében. Bizony igaz van Kramarozowszki Pálnak, mégis csak különös, hogy ha külföldről magyarul írnak mihozzánk, hogy a magyar királyi posta idegen nyelven válaszoljon . . . Bp. III.

— Tanfolyam mezőgazdasági tanárok részére. E hó elsőjével nyit meg Kassán azoknak a tanfolyamoknak egyike, melyeket a földművelési miniszterium a közoktatási miniszterrel egyetértőleg rendez az ország különböző tanítóképződeiben a mezőgazdaságtant előadó tanárok részére. Az eredetileg három helyre tervezett tanfolyam az eszme megvalósítása közben teret redukálódván, Kassára nagyobb számmal jöttek össze a tanfériak. Képviselő vannak köztük a felvidék illető intézetei: Lévató Ungvárig, Eperjesről le Csaktornyáig. Örvendetes jelenségül szolgál, hogy a felekezeti képződék sem maradtak el a hatásaiban üdvössé válando szüneli eluradók. A délelőtti órák bizonyos kiegészítő elméleti kurzusokra

fordítottak, míg a kora reggeli és délutáni órákban az intézet terjedelmes gazdasági és kertészeti telepein folyik az oktatás. A jeles tanintézet tanári testülete, élen kiváló igazgatójával, Kovács Bélával, az ügy fontosságától athatva munkálják azt, hogy a jövőben a tanítóképezdek valódi közvetítő csatornának szolgáljanak arra nézve, hogy a tanulói óhajító paraszti-gazdálkodó okserintem gazdálkodó, gondolkodó földmívelőket képezzen a hazai tanításra. Mert a gazdasági irányzatúvá átalakuló falusi ismételő iskolai oktatás e tanfolyam hatása alapján fogja meghozni azt a termést, melynek talaját most készítik elő a Hernád völgyében az ügy iránt lelkesedő és vakációnkat felhalldozó gazdasági tanintézet és tanítóképezdek tanárok.

— Az amerikaiaknak már nem jök a fa táviró-oszlopok, hanem papír táviró poznákat találtak fel, a melyek sokkal olcsóbbak és tartósabbak.

— A nemzet hadserég legöregebb aranygallérosa Cranach Lukács ezredes. Az ezredes most 88 éves és 71 év óta tiszt.

— A bécsei katonai Arzenálban most próbálnak ki egy új gyorstüzölő puskát. Ise íme egy garancia a világbéke fenntartására!

— Felvétel a színművészeti akadémiába. Az orsz. m. kir. színművészeti akadémián a beiratások szeptember hó 6., 7. és 8-án, a felvételi vizsgálat pedig 9-en d u 3 órakor tartatik. Az orsz. m. kir. színművészeti akadémiába való felvételhez megkívánatnak: a) Színpadias, osinos alak. b) Tiszta kiejtésű csengő hang. c) K fejlett testi alkotás mellett (melyről az intézeti orvos ad véleményét) legalább 18 éves kor a férfiaknál, legalább 16 éves kor a leányoknál, mi hiteles okirattal bizonyítandó. d) Anyai műveltség és iskolai képzeltségről való bizonyítvány, a mennyit e korban minden művelt ifjútól megvárhatni, különösen a magyar nyelvtan alapos ismerete. e) Szülői vagy gyami megegyezés. Amely jelenkezövel ezek nem szemelvényesen jelennek meg, megegyezésüket hiteles iratban tartozik az illető felmutatni. f) A jelentkező növények c-upán a valóságos és örvényes család nevén irathatja be magát. g) Jó magaviseletről szóló erkölcsi bizonyítvány, mely vagy iskolai bizonyítványval, vagy hatóságilag, vagy ismert bizonyítványalairásával mulhatlanul igazolandó. h) Minden újonnan jelentkező az első osztályba csak próbaidőre vétetik fel, ennek letelével újabb vizsgálatnak vetetik alá. A felvétel tehát nem végleges, a letelt próbaidő után a tehetsetelen, vagy hanyag növények elbocsátatik. Ha a felvett növények tehetsetet, szorgalmat, haladást nem tanusít, bármely évben, idöközben is elbocsátható. i) A belepő új növények 1 ft beiratasi díjat s 5 ft felvételi díjat, valamennyi növények pedig 1 ft beiratasi díjat, azonkívül 30 ft tandíjt, tartozik kél részletben, u. m. szeptember 15-én és február elsején előre fizetni. j) Minden felvett növények tartozik szülőivel, vagy gyámjával együtt az eléjük terjesztendő kötelezvényi aláírni. Bővebb értesítést az int. igazgatóság (Kerepesi-út 1. sz., III em., 18. ajtó) készséggel ad.

Nyilttér.

Az e rovatban foglaltakért nem vállal felelősséget a szerk.

Henneberg-selyem csakis akkor valódi, ha közvetlen gyarámból rendelik — fekete, fehér és színeket 35 krtól 14 ft 65 krig méterenként — sima, csikos, kockázott, mintázottak, damasztot stb (mintegy 240 különböző minőség és 2000 mintázatban stb) a megrendelt postabér és valamennyes a hazhoz szállítva és mintakát postafordultalva küldt: **Henneberg G.** (cs. k. udvari szállító) **selyemgyára Zürichben.** — Svajcha címzett levelekre 10 kros és levelezőlappokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven írt megrendelések pontosan elintéztettek 1

224. sz. 1897.

Arverési hirdetemény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a tek. t. szt.-mártoni kir. járásbírósg 1897. évi 2334, 2666. számú végzése következében Dr. Vincze Ignác ügyvéd által képviselt Spitz Bernát bpesti lakos javára, Szucsán község s tarsi ellen 833 ft 70 kr s jár. erejéig fogantatott kielégítési végrehajtás útján leigalt és 1530 frta becsült 2 feckendő, 1 tömlő motola, 267 méter tömlő, 2 lö hammal, 30 birka juh, 1 bicikli, 1 divany, 1 sifoner, 1 nszal, 1 ág, 1 teli bundából álló ingóságok nyilvános arverés-eladatnak. Mely arverésnek tek. t.-szt.-mártoni kir. bíróságnak 3332—1897. számú végzése folytán 568 ft 93 kr. útközvetelés, ennek 1897. évi június hó 1. napjától járó 5% kamatai, bíróságilag megállapított költségek erejéig Szucsánban leendő eszközésére 1897. évi augusztusho 26. napjának deléltől 10 órája határidőül kiütetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hívatnak meg, hogy az erintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legföbbit igerőnek becsáron alól is el fognak adatni.

Kelt Turóc-Szt.-Mártonban, 1897. július hó 28. napján.

Zathureczky Jenő, kir. bírósági végrehajtó.

1892. sz. tk. 1897.

III

Arverési hirdeteményi kivonat.

A znióvaraljai kir. járásbírósg mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Petyko szü. Kovács Anna végrehajtatónak kiskörú Kovácsik József és Janos végrehajtatás szenvedő elleni 1700 frt tóke követeles és jár. iranti végrehajtatási ügyében a besztercebányai kir. törvényzzék (a znióvaraljai kir. bíróságg) területén levő Nagy-Szoczócon fekvő, a nagy szoczóci 19. sz. tjkvben A I 54—60. sorsz. alatt foglalt B 2 és 3 alatt kiskörú Kovácsik József és Janos nevére fele részbeni ingatlan jutalékra az arverést 866 frt 50 krtban ezenel megállapított kiálattási arban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1897. évi szeptember hó 28-ik napján d. e. 10 órakor Nagy-Szoczócz község házánal megtartandó nyilvános arverésen a megállapított kiálattási aron alól is eladatni fognak.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsáranak 10%-át vagyis 86 frt 65 krt készpénzben, vagy az 1881. LX t. c. 42. §-ában jelzett árfo-lyammal számított és az 1881. évi november hó 1-en 3333. sz. a kelt igazságügyminiszteri rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, a vagy az 1881. LX t. c. 170. §-a értelmében a banátpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű eismervényt átsszolgáltatni.

Kelt Znióvaralján, 1897. évi május hó 21-en. Kir. Járásbírósg mint tkvi hatóság

Dr. Bedő Béla, kir. aljbíró.

1014. tjk. sz. 1897.

Arverési hirdeteményi kivonat.

A turóc-szt.-mártoni kir. járásbírósg mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a turóc-szentmártoni r.-takarekpenztárnak Jamriska Pal és Manyka Pal elleni végrehajtatás ügyében Szucsán községben fekvő

a) a szucsáni 469. sz. tjkvben A I 1. sor., 390 hr.-sz. alatt felvett, Jamriska Pal és Jamriska szül. Stjávna cska Anna nevére írt ingatlanra 72 frtban, b) a szucsáni 44. sz. tjkvben A I 3. sor.- 339/a hr.-sz. alatt felvett Manyka Pal és neje szül. Drobka Zsuzsanna nevére írt 27, 5-i. számú ház, udvar és kertből álló egész ingatlanra 213 ft 33 krtban.

c) a szucsáni 45. sz. tjkvben A I 1. 2, 6., 8. sor 475., 655., 1577., 1886. hr.-sz. alatt felvett, Manyka Pal és neje sz. Drobka, illetve Drobka Zsuzsanna, Manyka Janos, kiskörú, Manyka Pal és kiskörú Manyka József nevére írt egész birtok részletekre 119 ft 65 krtban,

d) a szucsáni 276. sz. tjkvben A + 1 sor., 1350 hr.-sz. alatt felvett, Zapotecia dülőben fekvő legelőből Manyka Palt B 77, és B 431 tét. szerint összesen 86/11260. részben megjelölt jutalékra 6 frtban,

e) a szucsáni 288. sz. tjkvben A + 1 sor, 1844. hr.-sz. alatt felvett erdőből Manyka Palt A 100, és B 572. lét. szerint összesen 16/3823. részben megjelölt jutalékra 4 frtban,

f) a szucsáni 36. sz. tjkvben A I 1. sor. 987. hr.-sz. alatt felvett, Manyka Pal és neje szül. Patrik Maria nevére írt ingatlanra 142 frtban,

g) a szucsáni 745. sz. tjkvben A I 1. sor, 1894/a hr.-sz. alatt felvett, Manyka Pal és neje szül. Patrik Maria nevére írt ingatlanra 62 frtban,

h) a szucsáni 776. sz. tjkvben A I 1. sor., 1150/b hr.-sz. alatt felvett ingatlanból Manyka Palt B 1. tét. szerint 1/2 részben megjelölt jutalékra 142 frtban és

i) a szucsáni 806. sz. tjkvben A I 1—2. sorsz., 1414, 1819. hr.-sz. alatt felvett Manyka Pal és neje szül. Drobka Zsuzsanna nevére írt egész birtokrészletekre 97 frt 33 krtban megállapított kiálattási arban az arverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt

ingatlanság az 1897. évi szeptember hó 1-5-ö napján deléltől 10 órakor Szucsán községben a község házánal megtartandó nyilvános arverésen a kiálattási aron alól is el fog adatni.

Arverezni szándékozók tartoznak minden egyes ingatlanság kiálattási arának 10%-át készpénzben, vagy óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni vagy pedig a banátpénznek a bíróságnál lett előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű eismervényt átsszolgáltatni.

Kir. bíróságg mint tkvi hatóság.

Turóc-Szt.-Márton, 1897 május hó 13-án.

Medzhiradzsky,

kir. aljbíró.

The Continental Bodega Company.
Valódi hamisítatlan külföldi borok

· Portbor.
· Sherry.
· Madeira.
· Marsala.
· Malaga.
Tarragona s.a.l.
Legjobb bevásárlási forrás

Raktár:
Rözsahegyén
Klein Jakab
úrnál.

Van szerencsének ajánlani

szavatolt tisztaságú

a legnagyobb díjakat kiütetett

Thomasfoszfátlisztet

szavatolt 15—20% citrátban oldható foszforsavtartalommal s 85—100% porfinomsággal

Földmulthatlan, minden talajra alkalmas trágyaszér, különösen sovány talaj javítására, kitűnő hatásu az összes galbaneműk, kapás és olajnövények, lőrege és lucerna, szőlő, komló és kert veteményekre, kiváltepen a rétekre.

Legjobb, leghatasosabb és legolcsóbb foszforsav-trágya; tekintettel hatásának tartóságára, föld mulja az összes szuperfoszfátokat.

A citrátban oldható foszforsav-tartalomért szavatosságot vállalunk, netalán hiányt megértünk.

Arájánlatokkal, szakunkákkal és egyéb felvilágosítással a legkészségesebben szolgál

A esehországi Thomasművek prágai foszfátliszt eladási irodájának vezérképviseletése a magyar korona ország területén

KALMAR VILMOS
Budapest, Erzsébet-körút 34.

Alapítottott 1858.

BUDAPESTI SZIVATTYU- ÉS GÉPGYÁR RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG

(ezelőtt WALSER FERENC)

BUDAPEST, VI. ker., Külső váci-ut 46. sz.

Sürgöycim: SZIVATTYUGYÁR BUDAPEST.

GYART:

mindenféle gőzgépet. Schmidt-féle forgómozgatókat (40% szemmegtakarítás), petroleum- és benzín-motorokat. Kerétfűrészeket, kőfűrészeket és csertöröket. Gőzkazánokat, előmelegítőket, tartányokat. Hidakat és egyéb vasszerkezeteket. Mindenféle szivattyúkat gőz-, szji- és kézi hajtásra, valamint villamos üzre. Artezi kuffelépítményeket vasból. Tűzfecskendőket és vízszallítókat, tüztöltési felszerelési tárgyakat. Köztisztasági szereket, öntöző-kocsikat, sarkaparó és seprőgépeket, hoekéket és uthengereket. Egyszergyűi szereket, mint gőzfűtőlenítő készülékeket és teljes fertőtlenítő telepeket pőcegődr tisztító készülékeket. Vas- és ercöntvényeket. harangokat. Keményanyagú acéffelületű tűzrostelyokat egyenes és kigyolalokban, valamint polygon rostelyokat.

LETESIT: vízműveket, csatornázásokat, vízvezeték és légszszberendezéseket, központi fűteseket.

— Árjegyzékek és költségvetések ingyen és bérmentve küldetnek. —